

Н. М. Далевська

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та державного управління, ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», Україна
dalevska_n.m@mail.ru

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ВІДНОСИН СОЦІАЛЬНОГО ПОРЯДКУ В КАТЕГОРІЙНИХ СТРУКТУРАХ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Анотація. Досліджено концептуальну основу визначення відносин соціального порядку в категорійних структурах міжнародної політичної економії. Визначено гносеологічні джерела і параметри відносин легітимації соціального порядку в межах світового політико-економічного простору. Виявлено, що діапазон можливостей легітимації залежить від здійснення економічних, політичних, соціальних трансформацій та формування системи національної, регіональної і міжнародної безпеки суб'єктів господарювання. Запропоновано заходи щодо розбудови ефективних механізмів легітимації відносин соціального порядку, які визначають структурну основу міжнародної політичної економії.

Ключові слова: міжнародна політична економія, актори міжнародних відносин, соціальний порядок, легітимація, світовий політико-економічний простір.

Н. М. Далевская

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономической теории и государственного управления, Донецкий национальный технический университет, Украина

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ АНАЛИЗА ОТНОШЕНИЙ СОЦИАЛЬНОГО ПОРЯДКА В КАТЕГОРИАЛЬНЫХ СТРУКТУРАХ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЭКОНОМИИ

Аннотация. В статье исследуется концептуальная основа определения отношений социального порядка в структурах категорией международной политической экономии. Определены гносеологические источники и параметры легитимации отношений социального порядка в рамках мирового политико-экономического пространства. Выведено, что диапазон возможностей легитимации зависит от осуществления экономических, политических, социальных трансформаций и формирования системы национальной, региональной и международной безопасности хозяйствующих субъектов. Предложены меры по разработке эффективных механизмов легитимации отношений социального порядка, которые определяют структурную основу международной политической экономии.

Ключевые слова: международная политическая экономия, акторы международных отношений, социальный порядок, легитимация, мировое политико-экономическое пространство.

Natalia Dalevska

PhD in Economics, Associate Professor, Donetsk National Technical University, Ukraine
58 Artema St., Donetsk, 83001, Ukraine

METHODOLOGICAL ISSUES OF SOCIAL ORDER RELATIONSHIPS ANALYSIS IN CATEGORIAL STRUCTURES OF INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY

Abstract. The dynamism and dimensions of changes in the interaction of social and individual in a human being significantly complicate determination of global value guidelines in social order relations in structural categories of international political economy. This facilitates the study of cause-and-effect relations in the system of legitimation/delegitimizing of international power, power institutions of international, national and regional management, and the search of effective mechanisms of universal coordination of countries' social policy in the context of social order relations reproduction within the universal political and economic space. The range of options to legitimize the social order relations depends on the implementation of economic, political and social transformations and formation of the national, regional and international security system of business entities.

On the basis of the analysis of the social order's methodological foundations two dominant approaches can be singled out: structural and cognitive ones. The main attention in the structural approach is concentrated on reorganization and organization of political institutes. The cognitive approach is characterized by the accent on reeducation, respecialization and resocialization of actors of the universal political and economic space. Both approaches don't contradict each other, because they focus their attention upon complementary interaction of strategic goals of economic, political and social integration of international relations' actors.

Thus, the development of communication connections of international relations' actors within the universal political and economic space can be considered to facilitate the evolution and transformation of international power institutes, cause drastic changes in structural categories of international political economy, regarding the formation of effective mechanisms to legitimize the social order relations by introducing the corresponding key factors, namely: normative and legislative factors, which may include the formation of universal standards of corporate culture and protection of intellectual property rights; economic factors – development of motivational tax system and stimulation of the world innovational infrastructure development; social and political factors – introduction of social partnership system and involvement of actors of international relations into realization of social programs, regarding the rational use of human development resources.

At the same time, the social order relations within the universal political and economic space determine the structural basis of the international political economy, which fixes distinctive features of dynamic links to actors of international relations and actualizes problems of functional and normative specifics of institutional systems in the area of international relations.

In this sense the interaction of actors of international relations in the power field of modern society more and more differentiates itself and assumes the nature of a systemic hierarchy, on every level of which there occur processes of institutional changes in the social order relations in accordance with the parameters of national economic security of every business entity within the universal political and economic space.

Keywords: international political economy; actors of international relations; social order; legitimating; world political economic space.

JEL Classification: B40, F29

Постановка проблеми. Динамічність і масштабність змін у взаємодії суспільного та індивідуального в людині значною мірою ускладнюють визначення глобального спрямування ціннісних орієнтирів відносин соціального порядку в категорійних структурах міжнародної політичної економії (МПЕ). Серед класиків економічної думки найбільший внесок в осмислення проблем соціального порядку зробили М. Алле (M. Allais), Ф. Бастіа (F. Bastiat), Л. Brentано (L. Brentano), Т. Веблен (T. Veblen), Т. Гоббс (T. Hobbes), Ф. Енгельс (F. Engels), Р. Коммонс (J. R. Commons), Дж. М. Кейнс (J. M. Keynes), М. Кондратьєв (N. Kondratiev), К. Маркс (K. Marx), А. Маршалл (A. Marshall), Дж. С. Мілль (J. S. Mill), В. Парето (V. Pareto), С. Подолінський (S. Podolinsky), К. Поланьї (K. Polanyi), І. Пригожин (I. Prigozhine), Д. Рікардо (D. Ricardo), П. Самуельсон (P. Samuelson), А. Сміт (A. Smith), П. Сорокін (P. Sorokin), Я. Тінберген (J. Tinbergen), А. Тойнбі (A. Toynbee), Й. Шумпетер (J. Schumpeter).

Водночас, спроби зламу та ігнорування вестфальської моделі міжнародних відносин, а також послаблення позицій ООН щодо світового регулювання призводять до формування й впровадження нових форм легітимації застосування зовнішніх впливів та втручань в інституційні перетворення міждержавної взаємодії. Це породжує певні протиріччя між акторами світового політико-економічного простору, але спонукає до розвитку відносин соціального порядку, зокрема плідної взаємодії концептуальних засад МПЕ, суттєво впливаючи на розробку стратегії економічного розвитку світової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні десятиліття значний внесок у визначення відносин соціального порядку в категорійних структурах МПЕ зробили Дж. Arrighi (Arrighi, 2007) [1], І. Валлерстайн (Wallerstein, 2008) [2], А. Гальчинський [3], В. Корнівська [4], Ю. Пахомов [5], С. Скаанінг (Skaaning, 2006) [6], А. Степаненко [7], А. Філіпенко [8], Ю. Хабермас (Habermas, 2001) [9], С. Хантінгтон (Huntington, 2004) [10] та ін.

Важливим методологічним принципом у розумінні соціального порядку в категорійних структурах МПЕ є його трактування як динамічної структури із притаманними їй системними циклами та циклами гегемонії. Дотримання цього підходу сприяє дослідженню причинно-наслідкових зв'язків у системі легітимації/делегітимації міжнародної влади, владних інституцій міжнародного, державного та регіонального управління, пошуку ефективних механізмів загальносвітової координації соціальної політики держав у контексті відтворення відносин соціального порядку в межах світового політико-економічного простору.

Метою статті є дослідження теоретико-методологічних засад відтворення відносин соціального порядку в категорійних структурах міжнародної політичної економії, визначення параметрів легітимації соціального порядку в межах світового політико-економічного простору.

Основні результати дослідження. Природно, що різні історичні типи й структурні елементи відносин соціального порядку по-різному відображаються у діяльності акторів міжнародних відносин у межах світового політико-економічного простору. Першим, хто детально, із системних позицій проаналізував проблеми безпеки та виживання суспільства, держави й окремого індивіда крізь призму їх взаємодії, був Т. Гоббс (Hobbes, 1991). Він стверджував, що соціальний порядок можливий за умови, коли суб'єкти пов'язані в систему суспільних зразків поведінки, на підставі яких вони формують раціональні очікування стосовно дій інших і стосовно себе. У ситуації, коли такі зразки відсутні, між людьми, котрі намагаються досягти однакових цілей, унаслідок нестачі ресурсів виникає взаємна недовіра. «Звідси видно, – розмірковує Т. Гоббс, – що доки люди живуть без загальної влади, яка тримає всіх їх у страху, вони перебувають у тому стані, який називається війною, а саме у стані війни всіх проти всіх. Бо війна є не тільки битва або воєнна дія, а проміжок часу, впродовж якого явно виявляється воля до боротьби через битву» [11, с. 95]. Аби позбутися незручностей такого ста-

новища, люди погоджуються на відчуження частини своїх прав і передання їх державі, яка стає гарантом забезпечення безпеки. Таким чином, вільна гра інтересів індивідів не породжує спонтанно соціального порядку, а тому вони повертаються до ідеї централізації влади, яка приймає рішення і застосовує санкції.

Відповідно до теорії І. Валлерстайна (Wallerstein, 2008), ієрархізація простору в структурі виробничих процесів призвела до значної поляризації між ядром (зона, що виробляє прибуток) і периферією (зони, які втрачають прибуток) світ-економіки не лише по лінії розподілу (рівні реального доходу, якість життя), а й, що вкрай важливо, і по лінії локалізації накопичення капіталу. І. Валлерстайн визнає, що «держави розвивалися і формувалися як інтегральні частини міждержавної системи. Остання визначалася набором правил, у рамках яких державам доводилося діяти, і комплексом легітимації, без якого вони не могли вижити. До того ж правила міждержавної системи зазвичай упроваджувалися не згодою або консенсусом, а готовністю та здатністю сильніших держав накладати обмеження, по-перше, на слабкіші держави і, по-друге, один на одного» [2, с. 105].

Методологічні прийоми, що базуються на системному підході, дозволяють розглядати світову систему господарства як цілісну систему, що динамічно реструктуризується. При цьому важливо мати на увазі, що черговий спад або піднесення світової системи господарства починається переважно у державах ядра (світові лідери), а згодом поширюється на інші регіони, включаючи периферію та країни – конкуренти держав ядра. Водночас, саме у лідера (лідерів) відбувається найбільш глибокий циклічний спад. Тож конкуренти країн ядра, а також певні напівпериферійні регіони дістають можливість вирватися уперед і, можливо, навіть зайняти місце попереднього лідера [12]. Обґрунтованості такому висновку додає здатність елементів світової системи господарства до структурно-ієрархічного зростання різноманітності. За цих умов однією з обов'язкових стадій інституційної динаміки й трансформації світового політико-економічного простору є утвердження відносин соціального порядку, адаптованого до ієрархічності зв'язків акторів міжнародних відносин.

За результатами аналізу методологічних основ трактування сутності відносин соціального порядку можна виділити два домінуючі підходи: структурний і когнітивний. Основна увага у структурному підході зосереджена на реорганізації та організації політичних інститутів. Прихильники когнітивного підходу роблять наголос на перенавчанні, перепрофілюванні й ресоціалізації акторів світового політико-економічного простору. Обидва підходи не суперечать один одному, оскільки акцентують увагу на комплементарній взаємодії стратегічних цілей економічної, політичної, соціальної інтеграції акторів міжнародних відносин. Розглянемо окреслені підходи докладніше.

Позиція С. Хантінгтона (Huntington, 2004), представника структурного підходу, полягає в тому, що інституційна зміна настає внаслідок нерівномірного співвідношення соціальних сил та рівня інституціоналізації [10, с. 28–29]. На його думку, зміна відбувається тоді, коли інституціоналізація є меншою, ніж активність соціальних сил. По суті, під інституціоналізацією С. Хантінгтон розуміє кількість груп, представників соціальних сил, залучених у політику, або здатність політичних інститутів інтегрувати нових акторів [10, с. 271]. Він виділяє три стадії радикальної зміни або трансформації політичних інститутів: руйнування існуючих інститутів, мобілізацію нових груп і створення нових інститутів. Перша стадія передбачає втрату влади та ефективності з боку політичних інститутів. Мобілізація нових груп супроводжує падіння старих інститутів і посилює процес змін. Остання стадія – формування нових інститутів – по суті, є інституціоналізацією нових відносин соціального порядку [10, с. 276].

На погляд С. Скаанінга (Skaaning, 2006), іншого представника структурного підходу, процес інституційної зміни

складається із стадій транзиту, інсталяції та операціоналізації [6]. Перша стадія передбачає трансформацію системи, останні дві – інституціоналізацію соціального порядку. Відтак зміна соціального порядку виглядає таким чином: транзит – відкидання (делегітація) існуючих соціальних норм; інсталяція – вироблення нової норми; операціоналізація – сприйняття соціальної норми.

Із позиції когнітивного підходу, для сприйняття суспільством змін соціального порядку їх легітимації має відбутися розробка когнітивних механізмів соціальної функціональності. Варто зазначити, що когнітивний напрям націлює на з'ясування суб'єктивної внутрішньої детермінованої логіки політичної поведінки, яка знаходиться в пізнавальній сфері особистості та передбачає визнання певного рівня когнітивної мотивації акторів міжнародних відносин на кожній стадії інституційних змін у царині соціального порядку. Перші стадії характеризуються низькою когнітивною мотивацією акторів, оскільки більшість змін пояснюється нерелевантністю функціонування елементів світової системи господарства [13; 14]. Нарешті, на завершальних стадіях зміни актори мають високу когнітивну мотивацію до легітимації міжнародної влади, владних інституцій, міжнародного, державного, регіонального управління [15]. Такі зміни спричиняють відтворення системи міжнародних відносин на новому організаційному рівні світового соціального порядку, що ґрунтується на органічній збалансованості політичних, економічних, соціальних, екологічних умов легітимації наднаціональних органів управління. Саме за цих умов соціалізація наповнює діяльність акторів міжнародних відносин об'єктивним змістом як ззовні, так і зсередини, відтворюючи гносеологічні джерела відносин соціального порядку в межах світового політико-економічного простору (табл.).

Розвиток комунікаційних зв'язків акторів міжнародних відносин у межах світового політико-економічного простору

ру сприяє еволюції та трансформації інститутів міжнародної влади, викликає докорінні зміни в категорійних структурах міжнародної політичної економії щодо розбудови ефективних механізмів легітимації відносин соціального порядку шляхом застосування відповідних важелів, а саме: нормативно-законодавчих – формування світових стандартів корпоративної культури, охорони прав інтелектуальної власності; економічних – розроблення мотиваційної системи оподаткування, стимулювання розвитку світової інноваційної інфраструктури; соціально-політичних – запровадження системи соціального партнерства, залучення акторів міжнародних відносин у процес реалізації соціальних програм щодо раціонального використання ресурсів людського розвитку.

Висновки. Відносини соціального порядку в межах світового політико-економічного простору визначають структурну основу міжнародної політичної економії, яка фіксує особливості динамічних зв'язків між акторами міжнародних відносин та актуалізує функціональні й нормативні умови розвитку інституційних систем у сфері міжнародних відносин.

У цьому сенсі взаємодія акторів міжнародних відносин у владному полі сучасного суспільства дедалі більше диференціюється і набуває характеру системної ієрархії, на кожному із рівнів якої відбуваються процеси інституційних змін у відносинах соціального порядку за параметрами національної економічної безпеки суб'єкта господарювання в межах світового політико-економічного простору. Проте діапазон можливостей легітимації відносин соціального порядку залежить від здійснення економічних, політичних, соціальних трансформацій та формування системи національної, регіональної і міжнародної безпеки суб'єктів господарювання.

У відносинах соціального порядку простежується тенденція до розгортання міжнародних інтеграційних процесів. Зокрема йдеться про інституціоналізацію кооперативної взаємодії акторів міжнародних відносин з метою поліпшення інвестиційного клімату, розширення ринків збуту, підвищення конкурентоспроможності на засадах рівноправного партнерства.

Під час розроблення концептуальних моделей механізмів легітимації відносин соціального порядку особливу увагу треба зосередити на пріоритетності загальноцивілізаційних цінностей у всіх сферах життєдіяльності людини і суспільства. За такого методологічного підґрунтя інституційна структура джерел соціального порядку в межах політико-економічного простору може слугувати інтерактивною характеристикою легітимації правил і норм поведінки акторів міжнародних відносин у предметному полі міжнародної політичної економії.

Перспективними напрямами подальших досліджень є виявлення функціональних змін у структурах міжнародної влади, аналіз зворотного впливу відносин соціального порядку на трансформацію інтеграційних формуваль у межах світового політико-економічного простору.

Таблиця

Гносеологічні джерела відносин соціального порядку в межах світового політико-економічного простору	
Інституційна структура джерел соціального порядку	Комунікативно-нормативні елементи соціального порядку
Вихідні принципи соціального порядку	<ul style="list-style-type: none"> - ієрархія людських пізнавальних здібностей, формування відносин соціального порядку - множинність форм власності - легітимація міжнародного поділу праці - інституційні перетворення у фінансовому секторі світової економіки
Кризогенні загрози соціального характеру	<ul style="list-style-type: none"> - глобальні небезпеки й ризики - системна невідповідність продуктивних сил і виробничих відносин, недосконалість систем мотивації соціальної забезпеченості, невідповідність попиту і пропозиції на світовому ринку праці - використання невідновлюваних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, невизначеність параметрів соціальної справедливості в системі розподілу суспільних благ - нееквівалентний зовнішньоекономічний обмін між акторами міжнародних відносин, інфляційні шоки, стагнація соціальної сфери - протиріччя між національною природою грошових одиниць та міжнародним характером їх використання
Економічна раціональність соціального порядку	<ul style="list-style-type: none"> - домінування в суспільстві стабілізаційних процесів і механізмів, що забезпечують усунення соціального напруження, урегулювання конфліктів, формування відносин партнерства - глобальний характер економічної кооперації, посилення концентрації міжнародних фінансових ринків
Інтегральний характер структурного трансформування відносин соціального порядку	<ul style="list-style-type: none"> - наявність рівнів складності та багатозначності структурних трансформацій світового політико-економічного простору - взаємодоповнення процесів глобалізації і регіоналізації - диверсифікація інституційної ролі держави в суспільстві - взаємодія елементів мережевої структури світового господарства, поглиблення соціальної інтеграції

Джерело: Складено автором за [16-24]

Література

1. Arrighi G. Adam Smith in Beijing: Lineages of the twenty-first century / G. Arrighi. – London : Verso, 2007. – 418 p.
2. Валлерстайн И. Исторический капитализм. Капиталистическая цивилизация / И. Валлерстайн. – М. : Товарищество научных изданий КМК, 2008. – 176 с.
3. Гальчинський А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми / А. Гальчинський // Економіка України. – 2012. – № 5. – С. 4–17.
4. Корнівська В. Інверсійний характер єдності європейського монетарного простору / В. Корнівська // Економіка і прогнозування. – 2013. – № 1. – С. 109–122.
5. Пахомов Ю. Біфуркаційний стан світосистемного ядра напередодні зміни світових лідерів / Ю. Пахомов // Економіка України. – 2008. – № 4. – С. 4–14.
6. Skaaning S. Political Regimes and Their Changes: A Conceptual Framework [Electronic resource]. – Accessed mode : <http://www.cddrl.stanford.edu>
7. Степаненко А. Безпека як фундаментальна системна парадигма сталого розвитку і буття суспільства / А. Степаненко // Економіст. – 2011. – № 4. – С. 26–29.
8. Филипенко А. Экономическая глобализация: истоки и результаты / А. Филипенко. – М. : Экономика, 2010. – 511 с.
9. Хабермас Ю. Вовлечение другого: Очерки политической теории / Ю. Хабермас ; пер. с нем. Ю. С. Медведева ; под ред. Д. А. Складнева. – М. : Наука, 2001. – 417 с.
10. Хантингтон С. Политический порядок в меняющихся обществах / С. Хантингтон. – М. : Прогресс-Традиция, 2004. – 480 с.
11. Гоббс Т. Левиафан, или Материя, форма и власть государства церковного и гражданского / Т. Гоббс. – Сочинения: в 2-х т. – М., 1991. – Т. 2. – 731 с.
12. Frank A. G. The Five Thousand Year World System in Theory and Practice / A. G. Frank, B. K. Gills et al. // World System History: The Social Science of Long Term Growth. – L., N.Y. : Routledge, 2000. – P. 1–80.
13. Sztompka P. The Ambivalence of Social Change. Triumph or Trauma? [Electronic resource]. – Accessed mode : <http://skylla.wzberlin.de/pdf/2000/p00-001.pdf>
14. Collyns C. The Crisis through the lens of History / C. Collyns // Finance and Development. – 2008, December. – P. 18–20.
15. Barro Robert J. Closed and Open Economy Models of Business Cycles whit Marked up Sticky Prices / Robert J. Barro, Silvana Tenreyro // The Economic Journal. – April 2006. – Vol. 116, No. 511. – P. 434–456.
16. Андрусів В. Інституційна зміна і симулятивні інститути / В. Андрусів // Нова парадигма. – 2007. – № 71. – С. 121–134.
17. Duglos J.-Y. Robust Multidimensional Poverty Comparisons / Jean-Yves Duglos, David E Sahn, Stephen D. Younger // The Economic Journal. – 2006. – Vol. 116, No. 514. – P. 943–968.
18. Greenwood D. Institutional and Ecological Economics: The Role of Technology and Institutions in Economic Development / Daphne Greenwood, Richard Holt // JOURNAL of ECONOMIC ISSUES. – 2008. – Vol. XLII., No. 2. – P. 445–451.
19. Devereux M. P. Business taxation in a globalized world / Michael P. Devereux // Oxford Review of Economic Policy. – 2008. – Volume 24, Number 4. – P. 625–638.
20. Бурлачук В. Образ влади в сучасних теоріях глобалізації / В. Бурлачук // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2009. – № 3. – С. 46–61.
21. Цокур Є. Загальна модель та особливості легітимізації політичної влади / Є. Цокур // Політичний менеджмент. – 2010. – № 1. – С. 61–67.
22. Fraser N. Injustice at Intersecting Scales: «Social Exclusion» and the «Global Poor» / N. Fraser // European Journal of Social Theory. – 2010. – Vol. 13(3). – P. 363–371.
23. Пороховский А. Политическая экономия – основа и стержень экономической теории / А. Пороховский // Экономист. – 2012. – № 1. – С. 61–73.
24. Малиук А. Теоретико-методологічні проблеми дослідження сучасної глобальної кризи / А. Малиук // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2012. – № 4. – С. 22–50.

Стаття надійшла до редакції 02.09.2013

References

1. Arrighi, G. (2007). *Adam Smith in Beijing: Lineages of the twenty-first century*. London: Verso.
2. Wallerstein, I. (2008). *Historical capitalism. Capitalist civilization* (Trans. from Eng.). Moscow: KMK Scientific Press Ltd. (in Russ.).
3. Halchynskiy, A. (2012). Economic development: methodology of the renewed paradigm. *Ekonomika Ukrainy (Economics of Ukraine)*, 5, 4-17 (in Ukr.).
4. Kornivska, V. The inventive character of the unity of the European monetary space. *Ekonomika i prohnozuvannia (Economy and Forecasting)*, 1, 109-122 (in Ukr.).
5. Pakhomov, Yu. (2008). Bifurcational state of the world system nucleus before the change of world leaders. *Ekonomika Ukrainy (Economics of Ukraine)*, 4, 4-14 (in Ukr.).
6. Skaaning, S. (2006). Political Regimes and Their Changes: A Conceptual Framework. *CDDRL working papers*. Retrieved from <http://www.cddrl.stanford.edu>
7. Stepanenko, A. (2011). Safety as a foundational system paradigm of constant development and well-being of the society. *Economist (Economist)*, 4, 26-29 (in Ukr.).
8. Filipenko, A. (2010). *Economic globalization: origins and result*. Moscow: Economy (in Russ.).
9. Habermas, J. (2001). *Involvement of another: Political theory essays* (Trans. from German by Y. S. Medvedev; edited by D. A. Sklyadnev). Moscow: Nauka (in Russ.).
10. Huntington, S. (2004). *Political order in changing societies* (Trans. from Eng.). Moscow: Progress-Tradition (in Russ.).
11. Hobbes, T. (1991). *Leviathan or The Matter, Form and Power of a Common Wealth Ecclesiastical and Civil* (Trans. from Eng.). Works: In 2 volumes. Vol. 2. Moscow (in Russ.).
12. Frank, A. G., & Gills, B. K. (2000). The Five Thousand Year World System in Theory and Practice. In R. A. Denemark et al. (Eds.). *World System History: The Social Science of Long Term Growth*. L., N.Y.: Routledge.
13. Sztompka, P. (2000). *The Ambivalence of Social Change. Triumph or Trauma?* Retrieved from <http://www.skylla.wzberlin.de/pdf/2000/p00-001.pdf>
14. Collyns, C. (2008, December). The Crisis through the lens of History. *Finance and Development*, 18-20.
15. Barro, R. J., & Tenreyro, S. (2006, April). Closed and Open Economy Models of Business Cycles whit Marked up Sticky Prices. *The Economic Journal*, 116 (511), 434-456.
16. Andrusiv, V. (2007). Institutional change and simulative institutions. *Nova paradyhma (New Paradigm)*, 71, 121-134 (in Ukr.).
17. Duglos, J.-Y., Sahn, D. E., & Younger, S. D. (2006). Robust Multidimensional Poverty Comparisons. *The Economic Journal*, 116(514), 943-968.
18. Greenwood, D., & Holt, R. (2008). Institutional and Ecological Economics: The Role of Technology and Institutions in Economic Development. *JOURNAL of ECONOMIC ISSUES*, XLII(2), 445-451.
19. Devereux, M. P. (2008). Business taxation in a globalized world. *Oxford Review of Economic Policy*, 24(4), 625-638.
20. Burlachuck, V. (2009). Image of authorities in modern globalization theories. *Sotsiologia: teoriya metody, marketingy (Sociology: Theory, Methods, Marketing)*, 3, 46-61 (in Ukr.).
21. Tsokur, E. (2010). General model and specifics of political power legitimization. *Politychnyi menedzhment (Political Management)*, 1, 61-67 (in Ukr.).
22. Fraser, N. (2010). Injustice at Intersecting Scales: «Social Exclusion» and the «Global Poor». *European Journal of Social Theory*, 13(3), 363-371.
23. Porokhovskiy, A. (2012). Political economy is the foundation and core of economic theory. *Economist (Economist)*, 1, 61-73 (in Russ.).
24. Maliuk, A. (2012). Theoretic and methodological problems of the modern global crisis research. *Sotsiologia: teoriya metody, marketingy (Sociology: Theory, Methods, Marketing)*, 4, 22-50 (in Ukr.).

Received 02.09.2013

Різні погляди – одна держава

аналітика, новини, коментарі
на інформаційно-аналітичному порталі
Інституту трансформації суспільства

www.osp-ua.info